

BU HAFTA:

- **ABD Ön Seçimleri**
- **Babacan'ın Washington Temasları**
- **Türkiye-ABD Arasında Barışçıl Nükleer İşbirliği Anlaşması**
- **ABD Yönetimi James Jeffrey'yi Büyükelçi Olarak Atamaya Hazırlanıyor**
- **11 Eylül Sanıkları 7 Yıl Sonra Hakim Karşısında**

ABD Ön Seçimleri

3 Haziran Salı gecesi senatör Barack Obama, Demokrat Parti'nin Kasım ayında yapılacak başkanlık seçimindeki adaylığını garantilemesine yetecek delege sayısına ulaşarak zaferini ilan etti. Bu sonuçla Obama, ABD'de iki büyük partiden birinin başkan adaylığını elde eden ilk siyah aday olarak tarihe geçti. 3 Haziran'daki son iki ön seçimde Montana eyaletinde Obama, South Dakota eyaletinde de Hillary Clinton yarışı önde bitirdi. Bu sonuçların ardından Obama, başkan adaylığı için gereken 2118 delege sayısını fazlasıyla aştı.

St. Paul kentinde taraftarlarına hitaben bir zafer konuşması yapan Obama, "Amerika, an bizim anımız. Geçmiş dönemlerdeki politikaların sayfalarını çevirme zamanı geldi" dedi. Rakibi Clinton'ı da kutlayan Obama, Hillary'i gücü, cesareti ve iradesinden dolayı övdü. Cumhuriyetçi Parti'nin başkan adayı John McCain'i de eleştiren Barack Obama, McCain'in seçilmesi durumunda bunun ABD için "üçüncü bir George W. Bush dönemi" olacağını söyledi. Obama, Hillary'nin seçmenlerinden de Kasım ayında

kendisini desteklemelerini istedi. ABD Başkanı George Bush da, Demokrat Parti'den başkan adaylığını garantilemesinden dolayı Obama'yı tebrik etti.

Obama ile Clinton Perşembe gecesi bir araya geldi. Görüşmenin resmi içeriği, partiyi birleştirecek adımlar olarak açıklandı, ancak ikilinin Clinton'un başkan yardımcılığı konusunu da ele aldıkları tahmin ediliyor. Resmi açıklamada, "Clinton ve Obama, verimli bir toplantı yaparak, Kasım'daki başkanlık seçiminde başarıya ulaşmak için yapılması gereken önemli işleri ele aldı" dendi. Obama, Clinton'ı başkan yardımcılığına seçmesi için baskı altında ancak medyada Obama'nın Clinton'a sıcak bakmadığı yönünde haberler yer alıyor.

Clinton, 7 Haziran Cumartesi günü resmi olarak adaylıktan çekildi ve Obama'ya da güçlü bir destek verdi. Gözler, Clinton'ın yaklaşık 17 milyon seçmenini, Obama'ya destek vermeye ikna edip edemeyeceğine dönmüş durumda. 16 ay önce en güçlü isim olarak başladığı Demokrat Parti başkan adaylığı yarışından

çekildiğini, "Bugün seçim kampanyamı askıya alıyorum ve Barack Obama'yı, zaferi ve sürdürdüğü olağanüstü yarış için tebrik ediyorum. Adaylığının arkasındayım ve ona tam destek veriyorum" sözleriyle açıkladı.

46 yaşındaki Obama, 4 Kasım seçimini kazandığı takdirde, ABD'nin ilk siyah başkanı ünvanını elde edecek. 71 yaşındaki McCain ise, zaferi durumunda ABD'nin en ileri yaşta başkan seçilen politikacısı olacak. Asker kökenli olan ve Vietnam savaşında yaklaşık altı sene esir kalan McCain, Senato'nun da en kıdemli üyeleri arasında yer alıyor. Askerlik deneyimi olmayan Obama ise, senatörlüğe 2004'te seçilmişti. McCain, tecrübesi ve siyaset bilgisine karşın sınırlı bir politikacı olarak tanınıyor. Obama ise, sakin ve soğukkanlı özellikleriyle dikkat çekiyor.

İki adayın en büyük farklılıkları, dış politikada görülüyor. McCain, başarılı olana kadar Irak'tan çekilmeye karşı çıkarken Obama, aşamalı ancak nispeten süratli bir çekilmeden yana. McCain, İran'a karşı sertlik yanlısı politikaları savunurken Obama, önkoşulsuz diyaloga bile karşı çıkmıyor. McCain'in yaşı ve şimdiki Başkan Bush'un başarısız olarak nitelendirilen sekiz yıllık dönemi, Cumhuriyetçi aday için dezavantaj oluşturuyor. McCain, bu yüzden Bush ile özdeşleştirilmesinin önüne geçmeye çalışıyor. Obama'nın da dış politikadaki deneyimsizliği, radikal görüşlere sahip olabileceği yönünde bazı çevrelerde oluşan kuşku ve ABD'de konuşmalarda bir tabu şeklinde değerlendirilmesine karşın "siyah olmasının muhafazakarlarda yol açtığı tepki", Demokrat adayın önündeki zorluklar arasında görülüyor.

Babacan'ın Washington Temasları

ABD'de bulunan Dışişleri Bakanı Ali Babacan, ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice, Bush'un Ulusal Güvenlik Danışmanı Stephen Hadley, ABD Başkan yardımcısı Dick Cheney ve ABD Kongresi'nden önemli isimlerle görüştü. Washington'da bulunduğu süre içinde Demokrat Parti içinde başkan adaylığı yarışını yakından takip etme imkanı bulduğunu belirten Babacan, Cumhuriyetçi Partili veya Demokrat Partili hangi yönetim gelirse gelsin, "Türkiye ile ABD'nin içinde bulunduğu önemli ilişki yapısının değişmeyeceğini" söyledi. Kerkük'teki gelişmeleri de yakından takip ettiklerini belirten Babacan, "Ne yapılırsa yapılsın tüm grupların mutabakatıyla olmalı. Kerkük'ün demografik yapısı değiştirildi, bunun dikkate alınması lazım. Kerkük'te tek taraflı bir hareketin, sadece Kerkük'te değil, Irak'ın çok geniş bir kısmında yeni güçlükler getireceğini düşünüyoruz" diye konuştu.

ABD Kongresi'ndeki Ermeni tasarısı hakkında Babacan, siyasetçilerin geleceğe bakması, geçmişin ise tarihçilere bırakılması gerektiğini belirtti. Babacan, Amerikan yönetiminin, Ermeni tasarısının durdurulması için büyük çaba gösterdiğini ve şimdilik bu sürecin durduğunu, ancak yakından takip edilmesi gerektiğini kaydetti. Babacan, "Amerikan seçimlerini takip edeceğiz. Yeni yönetimle de ilişkileri en güzel şekilde kurmaya çalışacağız" dedi.

Konuşulan diğer konular arasında İran da yer aldı. Bakan Babacan, Türkiye'nin, izolasyon politikası yerine İran ile diyalogdan yana bir politika izlemeyi tercih ettiğini, ancak İran'ın nükleer silahlar edinmesinin istenmediğini ifade etti. Babacan, Türkiye'deki ekonomik durumu ve yapılan ekonomik reformları da anlattı. Kongre üyelerinin, İsrail-Suriye

arasındaki yakınlaşmada Türkiye'nin oynadığı rol konusunda, "Türkiye, bölgesi için iyi bir

örnek" değerlendirmesinde bulunduğu belirtildi.

Türkiye-ABD Arasında Barışçıl Nükleer İşbirliği Anlaşması

Türkiye ile ABD arasındaki işbirliği, nükleer enerji platformuna da taşındı. ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Sean McCormack, Türkiye ile ABD arasında Barışçıl Nükleer İşbirliği Anlaşması'nın devreye girdiğini duyurdu. 26 Temmuz 2000'de Ankara'da imzalanan anlaşma yürürlüğe girdi. 15 yıllık anlaşma ile iki ülke, teknoloji ve nükleer reaktör geliştirme konularında işbirliği yapabilecek. Anlaşma Türkiye'de nükleer enerji yatırımı yapmaya hazırlanan Amerikan şirketlerinin işini kolaylaştıracak, aynı zamanda Türkiye'nin enerji portföyünü genişletmesine de destek olacak. Anlaşma, ABD ile Türkiye arasında, üzerinde anlaşılmış, silahların

yayılmasına karşı koşullar ve kontroller altında, barışçıl nükleer işbirliği için kapsamlı bir çerçeve sağlıyor.

Anlaşma, ilk etapta gelecek 15 yıllık dönemi kapsayacak. 15 yıldan sonra ise, iki taraftan birinden anlaşmayı sona erdirmeye yönünde bir girişim gelmediği takdirde her 5 yılda bir otomatik olarak yenilenecek. McCormack anlaşmanın, iki ülke arasında, vatandaşlarının refahını artırmaya yönelik sivil nükleer enerjinin güvenli bir biçimde geliştirilmesi ve kullanımı konusunda güçlü bir kararlılığın altını çizdiğini ifade etti.

ABD Yönetimi James Jeffrey'yi Büyükelçi Olarak Atamaya Hazırlanıyor

ABD yönetimi, Ankara'ya deneyimli bir diplomat olan James Franklin Jeffrey'yi büyükelçi olarak atamaya hazırlanıyor. Jeffrey, atama kararı Senato tarafından onaylandıktan sonra görevi Ross Wilson'dan devralacak. 2001'deki ekonomik kriz sırasında Türkiye'de olan Jeffrey, IMF ve Dünya Bankası'ndan Türkiye'ye acil fon akışı konusunda destek olmuştu. Daha önce üç defa Türkiye'de görev yapan ve Türkçe bilen Jeffrey, Türkiye'yi çok yakından tanıyan bir diplomat olarak biliniyor. Asker kökenli olan ve ordudan ayrılmadan önce Vietnam ve Almanya'da da görev yapan Jeffrey, 1977'de ABD Dışişleri Bakanlığı'na girmişti.

Dışişleri Bakanlığı'ndaki görevi sırasında Kuveyt, Tunus, Bulgaristan ve Almanya'da bulunan Jeffrey, 2002-2004 arasında Tiran Büyükelçiliği görevini yürütmüş ve Irak'ın işgalinden sonra 2004-2005 arasında da Bağdat'ta iki numaralı Amerikalı diplomat olarak çalışmıştı. Ardından Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice'ın Irak danışmanı olan Jeffrey, bakanlıktaki başka görevlerinden sonra geçen Ağustos'ta Başkan Bush'un Ulusal Güvenlik Danışman Yardımcılığı'na getirilmişti. Jeffrey, İngilizce ve Türkçe'nin yanı sıra Fransızca ve Almanca da biliyor.

11 Eylül Sanıkları 7 Yıl Sonra Hakim Karşısında

ABD'yi hedef alan 11 Eylül saldırılarının en önemli sanıklarından Halid Şeyh Muhammed ile diğer 4 sanık, uzun yılların ardından ilk kez hakim karşısına çıktı. Terör saldırılarının en önemli sanığı olan ve 11 Eylül saldırılarını planladığı iddia edilen Halid Şeyh Muhammed ve ona yardım ettiği suçlamasıyla yargılanan 4 kişi, Perşembe günü başlayan duruşmada ilk kez hakim karşısına çıktı. Duruşmayı, bazı yabancı gözlemciler de

izledi. Haklarındaki suçlamaları dinleyen sanıklar, suçlu bulunmaları halinde idam cezasına çarptırılabilir. Duruşmanın, ABD'nin askeri yargılama sistemiyle ilgili önemli bir gösterge olacağı belirtiliyor. Sanık Şeyh Muhammed, 2003'te Pakistan'da yakalanmıştı. CIA tarafından uzun süre gizli merkezlerde tutulan Muhammed, 2006 yılında Guantanamo üssüne getirilmişti.

Merkez: Meşrutiyet Caddesi No. 46 Tepebaşı 34420 - İstanbul Türkiye Tel: 90 212 249 1102 Faks: 90 212 249 0913

Washington D.C.: 1250 24th Street NW Suite 300 Washington D.C. 20037 U.S.A. Tel: 1 202 776 7770 Faks: 1 202 776 7771

Ankara: İran Caddesi No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara Türkiye Tel: 90 312 468 1011 Faks: 90 312 428 8676

Avrupa Birliği: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels Belçika 32 2 736 4047 Faks: 32 2 736 3993

Berlin: Maerkisches Ufer 28 10179 Berlin Mitte Almanya Tel: 49 30 28 878 63 00 Faks: 49 30 28 878 63 99

Paris: 33 Rue de Gallee 75116 Paris France Tel: 33 1 44 43 55 35 Faks: 33 1 44 43 55 46

Pekin: EUCCC, Lufthansa Centre, Office S-123, 50 Liangmaqiao Rd. Chaoyang District- Beijing 100016 Tel: 861064622066 Faks: 861064622067